श्री

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री विनोद शर्मा

राजस्व सदस्य श्री राजेन्द्र पौडेल

लेखा सदस्य श्री पुष्प प्रसाद गुरागाईं

फैसला

२०७७/०७८ सालको निर्णय नं. ०८

पुनरावेदन नं. : ०७५-RB-०२८४

पुनरावेदन दर्ता मितिः २०७५।१२।१४

मुद्दाः अग्रिमकर कट्टि ।(२०७०/०७१)

का.जि. का.म.न.पा. वडा नं. १ हात्तिसार स्थित सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड प्रधान कार्यालयका तर्फबाट अख्तियार प्राप्त प्रमूख कार्यकारी अधिकृत वर्ष ५६ को शम्भु नाथ गौतम ....१ } पुनरावेदक

विरूद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर ....१ } प्रत्यर्थी
आन्तरिक राजस्व विभाग, लाजिम्पाट, काठमाडौं ....१ }

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय : ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर
शुरु निर्णय गर्ने अधिकारी : प्रमुख कर प्रशासक धनीराम शर्मा
शुरु निर्णय मिति : २०७५।०३।२७

उपस्थित कानून व्यवसायीहरु

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुगांना
प्रत्यर्थीको तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटी

ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवन, ललितपुरबाट भएको मिति २०७५।०३।२७ को निर्णय र आन्तरिक राजश्व विभागबाट मिति २०७५।१०।१७ मा भएको आदेश उपर आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ तथा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ बमोजिम न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार अन्तर्गत पर्ने मुद्दा दर्ता गर्दा ऐ ऐनको दफा ९ को उपदफा (१) बमोजिम तोकिएको धरौटी दाखिला भए/नभएको एकिन गर्ने जिम्मेवारी राजस्व न्यायाधिकरण नियमावली,२०३० को

नियम ४ अनुसार स्रेस्तेदारलाई तोकिएको छ । स्रेस्तेदारको काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रभित्र परेको नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ख) अनुसार पुनरावेदन दर्ता गर्न नियम ४ को उपनियम (२) को देहायको (ञ) बमोजिम आवश्यक कागजपत्र हेरी/मगाई नियम ९ को खण्ड (च) बमोजिम भए/नभएको चेक जाँच गरी/गराई नियम १० बमोजिमको कार्यविधि पुरा गरी/गराई पुनरावेदन दर्ता भई नियमानुसार पेश भएको प्रस्तुत मुद्दामा राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ९(१) बमोजिम पुनरावेदन दर्ता गर्दा राख्नु पर्ने धरौटी रकम निर्धारित विवादित कर रु.२७,५७,६११।-को राख्नु पर्ने आधा रु.१३,७८,८०५।५० धरौटी दाखिला गरेको छ भनी पुनरावेदकको पुनरावेदन पत्रमा खुलाई दर्ताका लागि तत्कालिन स्रेस्तेदारबाट स्वीकृत भइ पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको अन्य संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छः-

मुद्दाको तथ्य

१. करदाता श्री सिद्धार्थ बैंकले आर्थिक वर्ष २०७०।०७१ को लागि आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०७१।०९।२३ मा पेश भएको आय विवरण ।

२. उक्त आ.व.को आय विवरण कर परीक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट पेश हुन आएको कागजात, फाँटवारी तथा प्रमाणहरुको अध्ययन, छानविन गरी पेश हुन आएको प्रतिवेदन समेतको आधारमा प्रस्तुत करदाताले आ.व. २०७०/०७१ मा श्रोतमा कर कट्टी गरी दाखिला नगरेको कर रकम रु. २७,७६,३३८।०० (सत्ताईस लाख छयहत्तर हजार तीन सय अठतीस रुपैयाँ मात्र) (शुल्क तथा ब्याज समेत) आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा ८ बामोजिम माग गर्नुपर्ने देखिएकोले सो बामोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद/प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले दिन १५(पन्ध्र) भित्र पेश गर्न ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७५।०३।०८ मा लिखित सूचना जारी भएको ।

३. सो सूचनाको सम्बन्धमा करदाताले आ.ब. २०७०/७१ को अन्तिम आषाढ महिनामा खर्चको सम्बन्धित बिल उपलब्ध भई नसकेको अवस्थामा लेखाङ्कनको प्रोदभावी आधार मानी गरिएको व्यवस्था हो। उक्त व्यवस्था गरी खर्च लेखाङ्कन गरे पश्चात २०७० श्रावण महिनामा सम्बन्धित TDS रकम अन्य विविध शीषर्क अन्तर्गत जम्मा भई सकेको परिप्रेक्षमा उक्त TDS पुनः माग गर्नु न्याय संगत नहुने, ब्याज खर्च अग्रिम कर कट्टि सम्बन्धमा पशुपति विकास कोष ऐन बामोजिम स्थापना भएकोले भुक्तानीमा आयकर छुट पाउने भएकोले उक्त संस्थाहरुको ब्याजमा करकट्टि दाखिला गर्नु नपर्ने, पोशाक खर्च र कर्मचारी कर्जामा कर कट्टि गर्नु नपर्ने, लेखापरीक्षण खर्च र बोनसमा पनि कर कट्टि गर्नु नपर्ने, प्रतिष्ठान स्तरको कल्याणकारी कोषमा स्थानान्तरण गरेको बोनस रकममा कर कट्टि गर्न नपर्ने भनी मिति २०७५।०३।२४ मा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरमा दिएको जवाफ ।

४. करदाताले कर्मचारीलाई उपलब्ध गराएको ओभरटाईम भत्ता बापतको खर्चमा अग्रिम कर कट्टी गरी दाखिला भएको भनी जिकिर लिएको भएतापनि उक्त दाखिलाको प्रमाण पेश नभएको,

करदाताले पशुपति क्षेत्र विकास कोषका सम्बन्धमा लिएको जिकिरमा आयकर छुट पाउने संस्थालाई अग्रिम कर कट्टी रकम छुट नहुने भएकोले करदाताको जिकिर पुग्न नसक्ने, पोशाक खर्चका सम्बन्धमा उपलब्ध गराएको पोशाक कर्मचारीको व्यक्तिगत प्रयोजन भन्दा पनि नितान्त व्यवसायिक प्रयोजनको लागि बैंकमा लगाउने हो भनि जिकिर लिए तापनि सो पोशाक खर्चलाई व्यक्तिगत प्रयोजनमा प्रयोग हुन नसक्ने अर्थात बैंकभन्दा अन्य स्थानमा प्रयोग गर्न नसक्ने भनी प्रमाण पेश गर्न नसकेको, लेखा परीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य खर्चहरु लेखा परिक्षण सम्पन्न गर्नका लागि भुक्तानी गरिने भएको र एकमुष्ट रुपमा लेखा परीक्षण सम्पन्न गर्नका लागि सम्झौता भएकोले यस्ता रकमहरु सो सम्झौतामा नै समावेश भएको हुने तथा ती खर्च लेखा परीक्षक कै सुविधा अन्तरगत समावेश भएकोले कुल रकममा नै अग्रिम कर कट्टी गर्नु पर्ने, बोनस तथा कर्मचारी कल्याण कोषको सम्बन्धमा बैंकले बोनस ऐन, २०३० अनुसार कर्मचारीहरुलाई वितरण गरी बाँकी रहेको रकम प्रतिष्ठान स्तरको कल्याणकारी कोषमा रकमान्तर गर्दा श्रोतमै प्राकृतिक व्यक्तिको आयमा लाग्ने उपल्लो कर (हाल २५ प्रतिशत) काट्ने र कल्याणकारी कोषले सो रकम कर्मचारीलाई वितरण गर्दा यसरी कटाईएको रकमको कर हिसाब मिलान गर्न पाईने व्यवस्था रहेकोले बैंकको जिकिर पुग्न नसक्ने हुँदा रु. २७,७६,३३८।०० (सत्ताईस लाख छयहत्तर हजार तीन सय अठतीस रुपैयाँ मात्र) दाखिला गर्नुहुन करदातालाई आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९० को उपदफा ८ बामोजिम ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७५।०३।२७ मा आदेश जारी भएको।

५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०७५।०३।२७ मा जारी गरेको आ.व. २०७०/०७१ को अग्रिमकर कट्टी माग आदेशमा चित्त नबुझी सिद्धार्थ बैंक लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७५।०५।२९ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन पेश गरेको।

६. आर्थिक वर्ष २०७०।०७१ को लागि कर परिक्षण गरी करदाताबाट पेश हुन आएको निवेदन जिकिर, कार्यालयको प्रतिक्रिया, कर निर्धारण निर्णयको व्यहोरा एवं फाईलसाथ संलग्न कागजात तथा प्रमाण समेतको अध्ययन, बिश्लेषण गर्दा कार्यालयबाट कर निर्धारण गर्दा विभागीय परिपत्रको आधारमा रही कर निर्धारण गरेको नदेखिएकोले कर्मचारीलाई वितरण गरेको तथा कल्याणकारी कोषमा पठाएको रकम बाहेक बाँकी अवितरित रहेको बोनस रकमलाई आयकर ऐन, २०५८ (संशोधन सहित) को दफा २५(१)(ग) बामोजिम आयमा समावेश गर्ने गरी पुनः संशोधित कर निर्धारण गर्नु पर्ने सो बाहेकमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट भएको कर निर्धारण आदेश कानून सम्मत नै देखिएकोले निवेदकको जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भनी आन्तरिक राजस्व विभाग काठमाण्डौंबाट मिति २०७५।१०।१७ मा भएको निर्णय।

७. आन्तरिक राजश्व बिभागबाट करदाताले नाफा नोक्सान हिसाबमा देखाएको अपलेखन खर्चलाई अग्रिम कर तर्फ खर्च कट्टी देखाएतापनि आयकर ऐनले प्रदान गरेको सुविधा अन्तर्गत जोखिम व्यहोर्नु पर्ने कोषमा कानुन बामोजिम खर्च कट्टी लिन मिल्ने सीमा भित्र रहेको देखिएकोले सो खर्चलाई अमान्य गरी गरेको कर निर्धारण सम्बन्धमा छानबीन तथा एकिन गरी पुनः संशोधित

कर निर्धारण गर्नको लागि कार्यालयमा पठाउनु पर्ने ठहर्छ भन्ने निर्णयमा बाहेक अरु निर्णय व्यहोरामा चित्त नबुझेको हुँदा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरको मिति २०७५।०३।२७ कर निर्धारण आदेश र सोहि निर्णयलाई सदर ठहराई भएको विभागको २०७५।१०।१७ को निर्णय बदर गरी न्याय इन्साफ पाउँ भनी प्रत्यर्थीका तर्फबाट यस न्यायाधिकरणमा परेको पुनरावेदन पत्र।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफल प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नू भनी मिति २०७६।०४।२२ मा यस न्यायाधिरकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेशी सूचीमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री भोलानाथ ढुगांनाले कर्मचारीलाई बोनस वितरण गरी बांकी रकम सम्बन्धमा पुनरावेदक बैंकले पहिले नै करकट्टी गरी दाखिला गरिसकेकोमा अघिल्लो आ.व. मा नै दाखिला गर्नुपर्ने भनि पुनः करकट्टी माग गरी करदातालाई दोहोरो करको भारमा राख्नु न्याय संगत नरहेको त्यस्तै सहुलियत कर्जा सुविधाको सम्बन्धमा बैंकले कर्मचारी सापटीमा ८ प्रतिशत र १० प्रतिशत का दरले व्याज लिने गरिएको जुन बैंकको निक्षेप लागत बराबर रहेकोमा सापटी लगानीको आधार व्याजदर १५.२९ प्रतिशत बराबर गरी शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको निर्णय बदर हुनुपर्छ भन्ने बहस समेत प्रस्तुत गर्नु भयो।

१०. विपक्षी कार्यालयको तर्फबाट उपस्थित प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरका तर्फबाट विशेष सरकारी वकिल कार्यालय, काठमाडौंका विद्वान उपन्यायधिवक्ता श्री दिपक भण्डारी र सहायक न्यायाधिवक्ता श्री ठाकुर प्रसाद बस्ताकोटीले आयकर ऐन,२०५८ को व्यवस्थालाई थप प्रष्ट पार्न आयकर प्रयोजनको लागि आन्तरिक राजश्व विभागको मिति ०७२/११/२८ को परिपत्रबाट नै बोनस रकम सो आय वर्षको तत्काल पछिल्लो आय वर्षमा वितरण गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था रहेको, वितरण नभएको वा हुन नसकेको बोनस रकम राष्ट्रिय स्तरको कल्याणकारी कोषमा दाखिला भएको हदसम्मको रकमलाई आयमा समावेश गर्नु नपर्ने र अवितरणीय रहेको बोनस रकमलाई आयकर ऐन,२०५८ को दफा २५(१)(ग) बमोजिम आयमा समावेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा विभागीय परिपत्रको आधारमा रही कर निर्धारण गरेको नदेखिएकोले शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको निर्णय सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस समेत प्रस्तुत गर्नुभयो ।

११. पुनरावेदक कम्पनीका तर्फबाट लिइएका जिकिरहरु दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न कागजप्रमाणहरुको अध्ययन गरी निर्णय तर्फ विचार गर्दा यसमा मुख्यतः देहायका विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।

अग्रिम कर सम्बन्धमा

(क) कर्मचारीलाई उपलब्ध गराइएको ओभरटाइम भत्ता सम्बन्धमा

(ख) व्याज खर्च सम्बन्धमा

(ग) कर्मचारीलाई पोशाक वितरण गरेकोमा अग्रिम कर कट्टि गर्नु पर्ने वा नपर्ने ?

(घ) बोनस रकम सम्बन्धमा

(क) ओभरटाइम भत्ता सम्बन्धमाः-

पुनरावेदकले आ.०७०/०७१ को खर्चको सम्बन्धित विल उपलब्ध नभएको अवस्थामा लेखाङ्कन प्रोदभावी आधार मानी T.D.S. रकम जम्मा गरी वित्तिय विवरणको अनुसूची ४.२३ मा कर्मचारी खर्च अन्तर्गत ओभरटाइम भत्ता शिर्षकमा उल्लेख भएअनुसारको रकम कर्मचारीको पारिश्रमिक आयमा समावेश नगरी फरक पर्न गएको रकमको कार्यालयबाट करकट्टी माग गरेतापनि सो रकम दाखिला प्रमाण पेश गर्न नसकि अग्रिम करकट्टी नगरी भुक्तानी दिएको देखिन आयो। यसरी पारिश्रमिक आयमा समावेश नगरिएको फरक रकममा आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८७ अनुसार पारिश्रमिक आयमा लाग्ने कर र सो रकममा सोही ऐनको दफा ११९ बमोजिम लाग्ने व्याज रकम र दफा १२०(क) शुल्क लाग्ने गरी गरिएको निर्णय कानुन सम्मत नै देखिन्छ।

(ख) ब्याज खर्च सम्बन्धमाः–

आयकर ऐन,२०५८ को दफा ८८ बमोजिम संस्थाहरुको भुक्तानी गरेको व्याज रकममा १५ प्रतिशतका दरले करकट्टी गर्नु पर्ने उल्लेख भएतापनि पशुपति विकास कोष ऐन बमोजिम स्थापना भएको पशुपति विकास कोष आयकर छुट पाउने संस्था भएकोले व्याजमा करकट्टी गर्नुपर्नेमा आयकर ऐन,२०५८ को दफा २(ध)(१) बमोजिम नाफा नकमाउने उद्देश्य स्थापना भएको संस्थाको ऐ ऐनको दफा १० को खण्ड छ बमोजिम रकमहरुमा मात्र कर छूट हुने र अग्रिम करकट्टी रकममा छुट नपाइने अवस्थामा समेत त्यस्ता संस्थाहरुलाई भुक्तानी गरेको व्याज रकममा ऐ ऐनको दफा ८८ बमोजिम १५ प्रतिशत अग्रीम करकट्टी गरि दाखिला गर्नुपर्नेमा सो गरेको नदेखिएकोले अग्रिम कर तथा सोको व्याज र शुल्क माग गर्ने गरि प्रत्यर्थीको कर निर्धारण आदेश मिलेकै देखिन आयो।

ग) कर्मचारीको पोशाक वितरणमा अग्रिम आयकर सम्बन्धमाः—

बैंकमा आउने ग्राहकलाई कर्मचारी पहिचान गर्न सरल होस र गलत मान्छेबाट ठगिन नपरोस भनेर पोशाकको ब्यबस्था गरेको, यी पोशाक कार्यालय प्रयोजन बाहेकमा उपयोग नहुने भएकाले रोजगारीको आयमा समावेश गर्न नपर्ने पुनरावेदकले जिकीर लिएकोमा पोशाक व्यक्तिगत प्रयोजनमा प्रयोग हुन नसक्ने र व्यवसायिक प्रयोजनको लागि मात्र प्रयोग हुने भनी प्रमाण समेत पेश गर्न सकेको अवस्था देखिँदैन ।तसर्थ आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८७ तथा दफा ८(२)(छ) बमोजिम पोशाक बापतको खर्चमा अग्रिम करकट्टी गरी दाखिला गर्नु पर्नेमा सो दाखिला गरेको नदेखिएकोले पोशाक खर्चमा अग्रिमकर कट्टी हुन नहुने भन्ने पुनरावेदकको जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन।

कर्मचारीको पोशाक वितरणमा अग्रिम आयकर कट्टा गर्ने गरी शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको निर्णय मिलेकै देखिन आयो।

(घ) प्रतिष्ठान स्तरको कल्याणकारी कोषमा स्थानान्तरण गरेको वोनस रकम सम्बन्धमा

करदाताले वोनस सम्वन्धी परिपत्रका सम्बन्धमा जिकिर लिएतापनि बैंकले बोनस ऐन,२०३० अनुसार कर्मचारीहरुलाई वितरण गरी बाँकी रहेको आ.व.०७०/०७१ को बोनस रकम मध्ये कल्याणकारी कोषमा पठाएको रु.६,३४,६१८/- मा अग्रिम करकट्टी नगरि कम्पनीको कल्याणकारी कोषमा पठाएको देखिएको उल्लेखित रकमको २५ प्रतिशतले हुने अग्रिम कर रकम रु.१,५८,६५४/५० सोमा लाग्ने आयकर ऐन,२०५८ को दफा ११९ बमोजिम लाग्ने व्याज र ऐ ऐनको दफा १२०(क) बमोजिमको ५० प्रतिशत शुल्क समेत लाग्ने गरी शूरु कार्यालय तथा विभागबाट भएको निर्णय मिलेकै देखिन आयो।

१२. माथी उल्लेखित आधार र कारणका आधारमा स्थायी लेखा नं.३००४३३५०४ भएका पुनरावेदक करदाता सिद्धार्थ बैंक लिमिटेडको आ.व.०७०/०७१ को अग्रिमकर निर्धारणका सम्बन्धमा शूरु ठूला करदाता कार्यालयबाट मिति २०७५/०३/२७ मा भएको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७५/१०/१७ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। अरु तपसिल बमोजिम गर्नू।

तपसिल

- प्रस्तुत फैसलाको प्रतिलिपी साथै राखी फैसला भएको जानकारी विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौलाई दिनू---१
- फैसलाको नक्कल माग गर्ने सरोकारवालाबाट लाग्ने दस्तुर लिई नक्कल दिनू-------------२
- प्रस्तुत फैसला विद्युतीय प्रणालीमा अपलोड गरी मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार अभिलेख शाखामा बुझाईदिनू--३

(पुष्प प्रसाद गुरागाईं)
लेखा सदस्य

उक्त रायमा हामी सहमत छौं।

(राजेन्द्र पौडेल)
राजस्व सदस्य

(विनोद शर्मा)
अध्यक्ष

फैसला तयार पार्न सहयोग गर्नेः
शाखा अधिकृतः सनिता लामा
टिपोट गर्नेः हेमन्त फुयाँल

इति सम्बत् २०७७ साल पुष ५ गते रोज १ शुभम्---------------------------------।